

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan **zvečer**, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemam za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četr leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za se leto 13 gld., za četr leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po

10 kr. za mesec, po 30 kr. za četr leta. — Za tuje dežele toliko več, kakor poština znaša.
Za oznanila plačuje se od četristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr. če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. Uredništvo in upravljenje v Rudolfa Kirbiša hiši, „Gledališka stolpa“.

Upravnosti naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Rusija in Kitaj.

Dopis iz Rusije, 15. maja st. st.

(Dalje.)

Te dni je v „Royal United Service Institution“ v Londonu g. Kolkown čital javno lekcijo o kitajskih razmerah in o kitajskem napredku in kako naj si Anglija vse to obrne v svojo korist. Kolkown je sam živel v Kitaji, sploh v Aziji, kot dopisnik v „Times“ in je razmere izučil na mestu. Hočem omeniti glavne točke njegovega govora, kakor sem ga čital v „Novostjah“.

Rusija, pravi Kolkown, je opasna Angliji samo na materiku (kontinent) azijskem. Njene intrige v Koreji, zamešateljstva na rusko-kitajskoj granici, ukrepljenje Serahsa, Merva, Ashabada — vse to dokazuje namen Rusije: napasti na celost Kitaja in Indije, k čemur išče samo še udobnega slučaja.

Cilj Anglike mora torej biti: sporazumeti se s Kitajem, zblizati in pobratiti se z njim in tako postaviti krepko steno proti „vojujočej Rusiji“ v Aziji. Kadar bodo Kitaj znali, da ima na svoji strani tako mogočnega zaveznika, kot je Anglija, bodo mu roke razvezane in on bodo postopal glede Rusije nezaviso, trdo in energično.

Anglija ima v Aziji naseljenje petnajstkrat večje nego Rusija in 21 kрат večje nego Francija; prostranstvo angleških kolonij presega samo prostranstvo ruskih, no ne francoskih. Anglija ima železnic na 15.000 kilometrov, telegrafov na 30.000 kilometrov, kabela na 12.000 kilometrov. Letni promet angleške trgovine znaša 150 milijonov funtov sterlingov. Vojna sila Anglike nadkrijejo v mnogem vojne sile Rusije in Francije vkljup, razen tega ima Anglija tako važne opore, kakor Sueški kanal, Indijo, Ceylon, Singapore, Hong-Kong in nedavno pridobljeno pristanišče Hamilton.

Rusija, govori Kolkown, želi ukrepiti se čedalje bolj in bolj v Aziji. Od Kaspija do Afganistana in Vladivostoka in na vseh važnih krajih ob ruski meji v Aziji zida Rusija trdnjavo za trdnjavo in je že zdaj pripravljena položiti svojo roko na Afganistan in kitajske provincije ob meji. Francija, govori dalje dopisnik v „Times“, igra poslednjo ulogo že zdaj, a v bodočem še bolj

gotovo. Tonkinska ekspedicija podrla je „prestiž ohologa naroda“ v Kitaji. Francija se je prva prepričala, kako veliko so napredovali Kitajci za poslednje desetletje; potrpevši neudačo, stopila je Francija nehoté na „zadnji plan“ in zdaj ni več državne sile, ki bi uravnovešivala (équilibre) to vstočno vprašanje; zmaga nad Francijo bila je Kitaju „vojni urok“ (lekcija) in osvobodivši se od Francozov, ima zdaj Kitaj na Amuru, to je na ruskej granici, svobodne roke. Kitajci so se oživeli, periiodični časniki razzigajo njih bojevitost, njih patriotizem; celo glavni pristaši konzervativne stranke pridružili so se zdaj k progresivnej stranki, t. j. k stranki vojne proti Rusiji, k stranki mogočnosti in bodočnosti Podnebesnega carstva. Kitajci popravljajo ceste, proveli so telegraf na 3000 milj. V provincijah Kvang-Si in I-jupan sosredotočeno je od 50 do 100 tisoč vojakov, oboroženih in učenih po evropski. (Vidno, Anglež se laže, kakor je dolg in širok.)

Ostaje Anglija. Interesi njeni so interesi kitajski, t. j. obči s Kitajem, (kakor povsod, kjer je treba nabijati angleški žep); ker so interesi isti, je isti tudi vrag, t. j. Rusija, ki se baje Angličanom daje čutiti od Bospora do Žoltega morja in na vsej severnej meji Kitaja, Indije, Perzije in Armenije. Ta sovražnik, ki zavzema jako ugoden strategičen položaj, grozi i Angliji i Kitaju, da bi uničil njiju trgovino in mogočnost. Treba je Kitajcem dati več inostrannih instruktorjev, Angličanov in Nemcev, in politika angleške vlade mora biti: politika zblženja s Kitajem, z Japonom in Mandžurijo; vsi oni vkljup stejejo 530 milijonov duš in morejo razbiti Rusijo in storiti jo za vselej brezopasno.

Tako govori in sodi Angličan; nam ostaja le zahvaliti se mu ponižno za njega odkritosrčnost, ki pa ni bila potrebna, kajti mi sami smo vselej dobro znali vse, kar je on povedal svojim „sootečestvenikom“; zato pa lehko rečemo, da nam opasnost ni neznana, no zagotovljati moramo, da nam ni tako strašna, kakor Angličan hoče, da bi mislili. Zopet se nam v tolažbo javlja ruska poslovica: „Bog ne dast, svinja ne sjest“ — če Bog da, nas svinja ne poj.

Predno Kitaj oboroži vse svoje gromadne pro-

vincijske, predno bodo vsi njega vojaki disciplinovani in obučeni po nemški, preteklo bodo še veliko vode in Anglija je lahko uverjena, da mi ne bodo spali. To naj bi znal i Bismarck. Ruski narod, kakor sploh vsak slovanski narod, je miroljubiv, no kadar je treba, postoji za „čest in dostojoinstvo“ otečestva, pa tudi „interesov“ imamo nekaj v Aziji. To je dal razumeti tudi naš Samodržec v svojem povelji černomorskemu brodovju, ki posebno v Angliji ni bilo všeč, kakor nas je izvestil telegraf.

Ko so se pojavila prva izvestja o zlih naklepih naših kitajskih sosedov, vprašal sem svojega dobrega prijatelja, ki je šest let bil v Zabajkalski oblasti na vidnem mestu vojne administracije in je imel velikrat priliko, slišati mnenje russkih administrativnih činovnikov o sosednjih kitajskih uradih, s katerimi so imeli opraviti in ki zna „nastrojenje dubov“ v sosednjih kitajskih provincijah. On me je uverjal, da brez vojne mej Kitajem in Rusijo v bodočem — mira ne more biti, kajti Kitajci hote za vsako ceno pridobiti Usurijski kraj. V občenji z russkimi poddaniki so „zanoščivi, pridirčivi, nahaljni“ (keck) in napali bodo Kitajci prvi. Mimogrede naj povem, da se ta moj prijatelj, katerega s ponosom smem tako imenovati, vedno zanima o razmerih južnih Slovanov meji seboj, o njih mnenji o Nemcih, občih vragih Slovanov in kako „moji zemljaki“ gledajo na Rusijo itd. Kadar prihodi k meni, ali jaz k njemu, vselej je prvo vprašanje: „Čto novago prinés „Slovenskij Narod“? Tudi „Rogač“ in „Slovana“ pregleduje in se ne more načuditi, kako ima tak majhen narod tako gromadno perioidično literaturo, kajti govoril sem mu i o drugih naših slovenskih listih.

Itak sklepam z željo, da bi nas vse naši večni vragi našli pripravljene k vsemu; k temu treba posebno, da bi mi sami, rodni bratje Slavjani, spoznavali drug drugačega, znali, kaj imamo in kaj moremo in da bi odvrgli vse pricepljene nam od Nemcev tesne pojme o veroizpovedanji. Slovanismo, a drugo vse, kakor kdo sam hoče. „S Črne Gore do Urala, od Balkana do Triglava kliče krasna majka Slava: Slavjani, ne vdajmo se!“

Krutorogov.

LISTEK.

Andrej Kólosov.

(Ruski spisal I. S. Turgenev, preložil Osamélec.)

V neveliki, čedno opravljeni sobi pred kamnom sedelo je nekoliko mladih ljudij. Zimski večer se je baš pričenjal; samovar vrel je na mizi, razgovor vrtil se je ter prehajal od predmeta na predmet. Začeli so govoriti o nenavadnih ljudeh in o tem, v čemer se oni razlikujejo od navadnih ljudij. Vsak izrazil je svoje mnenje, kakor je vedel; glasovi povišali so se ter zašumeli. Majhen, bled človeček, ki je dolgo poslušal, popivaje čaj ter pušeč cigareto, pogovarjanja svojih tovarišev, ustal je na jedenkrat ter se obrnil k nam vsem (jaz sem bil tudi v čisti prepirajočih se) s temi le besedami:

— Gospoda! vse vaše globokomiselne besede so sicer lepe, a brezhasne. Vsak pri tem spozna svojega protivnika in vsak ostaja pri svojem prepričanju. Mi pa se nismo sešli prvkrat, sprišli se nismo prvkrat in vsled tega smo najbrže že poveli in spoznali mnenja drugih. Čemu se torej pričkate?

Izrekši te besede, stresel se je malo človeček malomarno pepel s cigaretete v kamin, stisnil oči in mirno se nasmehljal. Vsi smo umolknili.

— Kaj nam je tedaj po tvojem storiti? dejal je jeden iz nas: — kvartati, kaj? ali vleči se spat, raziti se domov?

— Prijetno je kvartati in koristno spati, rekel je malo človeček: — raziti se, pa je še prečrno. A vi me niste razumeli. Poslušajte: jaz predlagam, da nam vsak izmej nas, če je že prišlo do tega, opiše kako nenavadno osobo, pripoveduječ nam svoj sestanek s kakim znamenitim človekom. Verujte mi, slaba zgodba sama je mnogo natančnejega nego izvrstna razsodba.

Zamislili smo se.

— Čudno, opomnil je jeden iz nas, velik šaljivec: — razven samega sebe ne poznam nijednega nenavadnega človeka, moje življenje pa vam je, menim, vsem znano. Sicer, če hočete . . .

— Ne, vskliknil je drugi, — ni treba! Pa kaj, pristavil je, obrnivši se k malemu človečku: začni ti! Ti si nas vse motil v razgovoru, ti imaš besedo. Samo glej, ako nam ne bo ugajala tvoja povest, izsikali te bomo.

— Hvala, odgovoril je.

Stal je pri kaminu; vsedli smo se okoli njega ter utihnili. Mali človeček pogledal nas je vse, uprl svoj pogled v strop, ter pričel s povestjo:

— Pred desetimi leti, milostna gospoda, bil sem dijak v Moskvi. Moj otec, premožen stepski pomeščik, izročil me je upokojenemu nemškemu profesorju, ki se je zavezal, me za sto rubljev na mesec pojiti, hraniti ter skrbeti za mojo hravnost. Nemec ta bil je obdarjen z tako važno in resno zvunanjostjo, začetkom sem se ga v resnici bal. Nekega krasnega večera pa videl sem, povrnivši se domov z neko neizrazno radostjo, svojega gospodarja, sedečega s tremi ali štirimi tovariši za okroglo mizo, na koji se je nahajalo precejšnje število praznih butelij in neizpitih kozarcev. Zagledavši mene, ustal je moj vrli gospodar ter me, razmahujši z rokama in jecljaje predstavil čestiti družbi, ki mi je takoj ponudila kozarec punša. Ta prijeten pripor deloval je poživiljujoče na mojo dušo; bodočnost moja kazala se mi je v samih vabljivih slikah. In v istini veselil sem se od tega znamenitega dne neomejene svobode in malo da nijsem pretepjal svojega oskrbnika. Imel je ženo, ki je vedno dišala po dimu in slani kumarni vodi; bila je še precej mlada in že ni imela nijednega sprednjega zoba. Znano

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 9. junija

V državnem zboru predlagal je včeraj poslanec Lienbacher, da se zakon o odpravi porotnih sodišč za anarhistične zločine zavrne v odsek. Ta predlog bil je vsprejet z 10 glasi večine. Danes se začne posvetovanje o carinskem zakonu v drugem branji.

Ker so opozicijski poslanci v Ogerskem državnem zboru grajali postopanje policije, začela se je proti redarjem ostra preiskava. Preiskavali so že njih orožje, toda brez uspeha. Proti razsajalcem pa zopet tako zmerno postopajo. Skoro vse zaprte so zopet spustili. Prvih izgredov so se udeležile večjidelj osobe boljših stanov. Mej njimi bilo je videti uradnike, dijake, trgovske pomočnike itd. Delavci so se teh izgredov sprva jako malo udeleževali. Še le predvčeraj so se delavci udeležili izgredov v večjem številu, in temu bilo je to uzrok, da je bil prejšen večer jeden delavec ubit. Predvčeraj so izgredniki pobili več oken in plinovih svestilnikov. Pomenljivo je, da Dunajski nemški listi nikakor tako odločno ne obsojajo Peštanskih rogoviležev, če tudi je tam že tekla kri in so izgredniki napravili mnogo škode, kakor pa žvižganje ob Grünewej slavnosti v Ljubljani. Kako nesramno napadajo Ljubljanski mestni zbor; za ogersko opozicijo, ki v zbornici naravnost hujška k nemirim, pa nemajo grajalne besede. — Glavni urednik „Pester Lloyd“ dr. Falk postal je svojim volilcem Aradskega volilskega okraja pismo, v katerem se opravičuje zaradi znane objave v njegovem listu. Pravi, da je ni mogo! odreči, ker se je zahtevala na tako visokem mestu. Milosti dvora pa on n nikdar iskal, ampak je vedno hrani svojo nezavisnost. Političnega zapadka onega članka pa ni preklical. To opravičevanje kaže, da se dr. Falk boji, da je vsled te izjave zgubil zaupanje svojih volilcev. Iz tega je vidno, kako mišljenje sedaj vlada na Ogerskem.

Vnanje države.

Rumunska vlada bavi se sedaj pred vsem s trgovsko politiko. Ne le z Avstro-Ogersko ampak tudi s Turčijo ima carinski boj, ker se tudi že njo ni mogla skleniti trgovska pogodba. S Francijo in Švico se pogaja o trgovskej pogodbi, ravno tako tudi z Rusijo. Vsaka teh držav zahteva zase največje koristi. Ne vemo še, koliko bode Rumunija tem državam privolila. Kakor se da pošneti iz izjav ruskih listov, tudi Rusija ni voljna proti Rumuniji biti posebno prijenljiva. „Novoje Vremja“ misli, da Rusija ne more toliko odjenati Rumunom, kolikor so zahtevali od Avstrije. Za Rusijo so razmere ugodnejše, ker v tej zadavi neso njeni interesi tako veliki, in bode Rumunija vsled neugodne situacije prisiljena odjenavati. Ruska trgovina z balkanskimi državami se vedno bolj razvija, tedaj Rusija ne sme sklepiti trgovske pogodbe, ki bi bila škodljiva njenim interesom. Sploh položaj za Rumunijo ni najugodnejši. Zategadelj pa v Bukurešti že pojema naudušenje za carinski boj z Avstrijo. Časniki so sicer vsi jedini, da je bil ta boj neizogibljiv, a opozicijski že očitajo vladu, da ni bila dežele pripravila za ta boj, kakor Napoleon III. ni bil Francije dovolj pripravil za boj z Nemčijo. Rumunija bila bi v kratkem pripravljena kaj prijenjati Avstro-Ogerski, ako bode le poslednja tudi kaj prijenjala. Ako pa Avstro-Ogerska radi madjarskih koristij ne bode hotela nič prijenjati, bode pa Rumunija se sporazumela z družimi državami, kakor bo vedela in znala. S Srbijo in Bolgarijo bode pa skušala skleniti kako trgovsko-politično zvezo, ker tudi ti dve državi že čutita madjarski pritisk v trgovskem oziru. Nazadnje se ve da je Rumuncem vse jedno, ali sploh ne smejo živine izvažati na

je, da vse Nemke jako kmalu izgube ta prepotrebni kras človeškega telesa. Nje omenil sem samo radi tega, ker se je strastno zaljubila v mene ter me pitala, da bi bil skoro umrl.

— K stvari, k stvari, zakričali smo. — Menda nam vsaj ne boš hotel pripovedovati svojih prednostej.

— Ne, gospoda! rekel je mirno mali človeček: — jaz sem navaden umrjoč človek. Tako sem živel pri svojem Nemci, kot pravijo, kakor v nebesih. Na vsečilišče nissem hodil baš pridno, doma pa nissem delal prav ničesar. V tako kratkem časi sešel sem se s svojimi tovariši in z vsemi sem se tikal. V števili mojih novih prijateljev nahajal se je neki precej čeden in dober mladeneč, sin upokojenega župana. Imenoval se je Bobov. Ta Bobov navadil se je mene obiskavati ter me je, kakor se reče, oljabil. Tudi jaz sem njega... veste, ne da bi ga bil ljubil, ne da bi ga ne ljubil, tako ne-kako... Treba vam je vedeti, da nissem imel v vsi Moskvi nijednega sorodnika, izjemši starega deda, ki me je bil že večkrat prosil denarja. Hodil nissem nikamor, posebno pa sem se bal žensk; kanil sem se izogibati tudi znanstev z roditelji svojih vsečiliščnih tovarišev od onega trenotka, ko je jeden iz

Ogersko, ali pa se jim to neprestano zabranjuje z izgovorom, da je v Rumuniji živinska kuga.

Vladni list je objavil več izjav skupčinarjev, katere je srbska opozicija štela za svoje pristaše, v katerih izjavljajo, da bodo podpirali vlado. Vlada jih je načrnil s kakimi obljudbami pridobila na svojo stran. — Kralj je rumunskemu ministru v njih zadov Pherekyde podelil veliki križ, ministarskemu tajniku Lohovaryju pa komandarski križ Takovskega reda. — Zaradi nepostavnosti pri volitvah vrše se sedaj preiskave. Oblastva postopajo tako pristransko. Iščelo samo, kje bi bila opozicija kaj zakrivila. V Obrenovci zaprli so več veljavnih kmetov. Kakor se zatrjuje, je preiskava konstatovala, da se je snovala neka anarhistična zarota po deželi. Tudi po drugih krajih zaprli so več osob. — V tem, ko vlada samo premišljuje, kako bi zatrla opozicijo in se za vse drugo malo brig, se pa množe roparstva po deželi. Več bogatih trgovcev in duhovnikov so že oropali.

„Dnevnik Polski“ ve povedati, da je bolgarski knez sklenil, da bolgarske mladeži ne bodo več pošiljani na russko vsečilišče, ampak na vsečilišče v Levovu in Krakovem. Knez tedaj hoče s silo uničiti vse zveze med Rusijo in Bolgarijo. — „Journal de St. Petersbourg“ je izvedel iz verodostojnega vira, da knezu v Burgasu ni pretila nikaka nevarnost za življenje. Zaroto so se izmisli le za volilsko namene.

Švicarski narodni sovet izvolil je radikalca Morela predsednikom in klerikalca Zempa podpredsednikom. Stanovski sovet je pa volil Boryja predsednikom in Scherba podpredsednikom. Oba sta klerikalca.

Angleški parlament bode sedaj najbrž razpuščen, ko je spodnja zbornica zavrgla irske predloge. Pri novih volitvah utegne liberalna stranka dobiti več mandatov, ker Irce konservativcev ne bodo podpirali. Po angleških mestih biva mnogo Ircev in ti so merski pri zadnjih volitvah konservativni stranki pomogli k zmagi. Konservativci bili so Ircom obljubili razen autonomije še varstveno carino za irske obrte, ako zmagajo pri volitvah. Ker so pa sedaj v parlamentu nasprotovali irskej avtonomiji, bodo pa vse Irce pri volitvah jim nasprotovali.

Mej Vatikanom in Francijo vrše se pogajanja, kak delokrog naj bode imel papeški apostoliški delegat v Kitaji. Nek francoski list je izvedel, da bode delokrog papeškega delegata omejen samo na duhovske zadeve, ter bode Francija še vedno obdržala pokroviteljstvo kristjanov v Kitaji.

Domače stvari.

— (Presvetli cesar) podaril je Šoštanjskemu trgu za zgradbo šole 200 gld.

— (Dnevni red izredni javni seji Ljubljanskega mestnega odbora) v sredo 9. junija 1886. leta ob 6. uri zvečer v mestni dvorani: Nujni predlog mestnega odbornika dra. Alf. Mošéta in tovarišev, da je Njega ekselenciji gospodu ministerskemu predsedniku grofu Taaffe-ju poslati spomenico o tukajšnjih dogodkih za poslednjih dneh.

— (Božidara Raiča pogrebni sprevod) bil je velečasten, dostenj njegovim izrednim krepostim in zaslugam. Sprevodu na čelu bile so deklice iz sirotišča, za njimi korakal je za svojo zastavo „Sokol“, česar člani so nosili krasne vence. Za Sokoli vrstili so se: Čitalnica Šišenska in Šentvidska z zastavama, čitalniški pevski zbor z zastavo, združen z zborom slovenskega delavskega pevskega društva „Slavec“, potem frančiškani, bogoslovci in z mnogobrojno duhovščino prost dr. Jarc, vodč

teh roditeljev svojemu sinu lasé ruval — zato, ker se mu je na obleki odtrgalo gumbo, jaz pa tisti čunn na vsem surtku nissem imel več nego šest gumbov. V primeri z mnogimi svojih tovarišev slui sem za bogatega človeka; moj otec pošiljal mi je zdaj pa zdaj nevelike zavoje sivih, obledelih asignacij, in vsled tega nissem užival samo neodvisnosti, temveč imel sem vedno dobravcev in lizinov... kaj pravim — imel! tudi moj lovski pes Armiška, kateri se je, ne gledé na svoje rojstvo za tiči lov, tako bal strela, da ga je jedini pogled na puško pripravil v neopisan nemir. Sicer jaz kakor vsak mlad človek nissem bil prost onega praznegata, notranjega vrenja, katero se navadno končava, razrešivši se v vrste bolj ali manj mršavih pesnj, kako mirno in dobro. Hotel sem nečesa, kopernel sem za nečim in mislil o nečem; priznavam, da celo tedaj nissem dobro vedel, o čem sem mislil. Sedaj razumen, česa mi je nedostajalo — čutil sem svojo osamelost, že jen sem bil občevanja s tako nazavnimi živimi ljudmi; beseda: življenje (izgovarjaj življenje) zvenelo je v moji duši, in jaz poslušal sem z neizmernim nemirom ta zvok... Valerjan Nikitič, dajte mi blagovoljno jedno pahitos!

(Dalje prih.)

sprevd. Za krsto uvrstili so se sorodniki, dostenjstveniki, mej njimi deželní predsednik baron Winkler, župan Grasselli z mnogimi mestnimi odborniki, zastopniki „Slovenske Matice“, več korarjev, duhovniki iz Ljubljane in iz okolice, rodoljubi s slovenskega Štajera, katerih imena so razvidna na drugem mestu, vsi v Ljubljani živeči štajerski Slovenci in mnogo drugega odličnega občinstva. Sprevd pomikal se je s Tržaške ceste skozi mesto, okoli „Zvezde“, mimo Matične hiše, ker je pokojni Raič bil ustanovnik „Matice Slovenske“, po Gledališki ulici, čez frančiškanski trg, Slonove ulice in Dunajsko cesto. Po končanih pogrebnih obredih zapela sta čitalniški pevski zbor in zbor „Slavcev“, ki sta poprej pred hišo izborno pela „Oče naš“, prekrasno skladbo „Nad zvezdami“ tako v srce sezajoče, da se je porosilo marsikatero oko. Potem pa je nastopil dr. J. Vošnjak in v lepem govoru slavil vrline in zasluge pokojnika, česar spomin bode živel, dokler bode Slovencev na svetu. Združena zpora zapela sta potem „Blagor mu“, na kar smo se poslovili od preranega groba, ki krije truplo dičnega našega Božidara, ki je tako iskreno ljubil svoj rod. Raičev grob je tik zidu, na južni strani kapelice, na katere severni strani počiva pokojni Bleiweis, na vzhodni strani pa Jurčič. — Po pogrebu sešli so se gospodje, dospevši iz Štajerske, da izkažejo Raiču poslednjo čast, in narodnaki Ljubljanski v steklenem salonu in sosednjih sobah Čitalnice. Bilo je v kape lepo število Raičevih priateljev in častilcev, mnogo odličnih vodij in prvobritteljev, bilo pa je tudi mnogo krepkih nagovorov, iz katerih je odsevala globoka toga na izgubi, ki nas je zadela, pa tudi odločna volja, nadaljevati Raičovo delo za narodno celokupnost in ravnopravnost. Glavni govorniki so bili: dr. Gregorec, dr. Vošnjak, dr. Bleiweis, dr. Tavčar, ces. svetnik in poslanec Jerman, župan Grasselli, župnika Meško in Sovič, poslanec M. Vošnjak, dr. Požar, dr. Gršak itd.

— (K pogrebu ranjcega g. Raiča) pripeljalo se je mnogo čestilcev njegovih iz lepe Štirske. Iсти so se podpisali na polo, ki so jo dali pokojnikovemu bratrancu gosp. prof. Raiču v spomin. Pripeljali so se sledči gospodje Jerman Josip, deželní poslanec; P. Sovič Skender, župnik pri sv. Trojici v Halozah; dr. Geršak Ivan, beležnik in načelnik okrajnega zastopa Ormoškega; Vodušek Andrej, župnik pri sv. Andreji v Leskovcih (v Halozah); Gregorič Anton, posestnik, zastopnik „Slovenskega pevskega društva“ v Ptuj; dr. Žižek Anton, „Ormoške Čitalnice“ in „Slog“ predsednik; Gregorec Anton, zdravnik pri sv. Marjeti; Meško Jakob, župnik pri sv. Lovrenci v Slov. Goricah; Hržič Jože, župnik Pulskavski; Trstenjak Jakob, župnik pri sv. Marjeti niže Ptuja; Kukovec Jos., župnik pri sv. Andraži v Slov. Gor.; Dekorti Josip, kapelan v Slatini; dr. Gregorec Lavoslav, kanonik; Prus P. Stanislav, kapelan kot zastopnik samostana Ptujskih oo. minoritov; Lah Korbinjan, župnik pri sv. Juriju na Pesnici; Herg Lovrencij, kanonik Lavantinski v Mariboru; Borščnik Anton, stolni in mestni vikar v Mariboru; Raisp Ferdinand, gračinski oskrbnik v Ptuj; Jurič Jakob od sv. Lovrenca na Dr. polji; dr. jur. Jurčela Franc, kot t. č. predsednik političnega društva „Pozor“; dr. Ržadaj Fr. deželní poslanec Štirske; dr. Dominkuš Ferdinand, deželní poslanec Štirske; Kolednik Radoslav, župnik na Hajdini pri Ptuj; Hirti Fran, nadabrenik v Ptuj; Meško Davorin, kapelan pri sv. Barbari v Halozah; Hajšek Anton, dekan v Slovenski Bistrici; Lendovšek Miha, župnik v Makolah; Černosa Šime, župnik Pišečki; Vošnjak Miha, državni in deželní poslanec; Veršec Fran, c. kr. notar v Sevnici. — Raič Filip, stric Raiča Božidara iz Bodislavec pri Mali Nedelji; Raič Jošip, netjak R. B.; Raič Ivan in Kuharič Ivan, oba na Lešnici, Šurjaka R. B.; Žiher Jurij, cerkveni ključar pri sv. Barbari v Halozah; Habjančič Jožef, od sv. Barbare v Halozah; Korošec Jožef, cerkvenik sv. Barbare v Halozah; Urbas Franc, od sv. Lovrenca iz Polja, v imenu ptujske posojilnice.

— (Na grob pokojnega Raiča) polozilo se je 41 vencev; vsi so bili prekrasni in vsi s trakovi. Prepisali smo si je po istej vrsti, po katerej so se bili položili: 1. Premilemu bratrancu Anton in Marija Raič; 2. Vrememu domorodnemu duhovnu — Kaplani Ljubljanski; 3. Letzter Gruss — Familie Karl Tauzher; 4. Pisatelju in odborniku — Matica Slovenska; 5. Zvestemu soboritełu —

Miha Vošnjak; 6. Svojemu poslancu — Ljutomerški volilci; 7. Uzornemu Slovanu — Dr. Ivan Tavčar; 8. Odličnemu rodoljubu — Lastništvo „Slovana“; 9. Čitalnica Mariborska; 10. Uzornemu zastopniku naroda — Akadem. društvo „Triglav“; 11. Slovensko pisateljsko društvo; 12. Svojemu častnemu udu — Čitalnica Ormoška; 13. Najiskrnejšemu rodoljubu in pisatelju — Ivan Hribar; 14. Svojemu najblažjemu učitelju in dobrotniku — Dr. Požar; 15. Slovenski državni poslanci; 16. Der Club des rechten Centrums; 17. Ljubljenemu prijatelju — Obitelj Geršakova; 18. Neustrašljivemu boritelju — Ormoška „Sloga“; 19. Svojemu poverjeniku — Banka Slavija; 20. Ljubljanski mestni odborniki; 21. Svojemu udu in dobrotniku — Narodna Čitalnica Ptujška; 22. Društvo Ptuja in okolice; 23. Svojemu ustanovniku — „Slovenski Narod“ in Narodna Tiskarna; 24. Čistemu značaju — Akademično društvo „Slovenija“; 25. Hranilno in posojilno društvo v Ptui; 26. Učiteljsko društvo v Ptui; 27. Okrajni zastop v Šmarji; 28. Politično društvo „Pozor“ v Ptui; 29. Slovensko pevsko društvo v Ptui; 30. Kat. pol. društvo v Slatin; 31. Slovenka vremenu Slovenu; 32. Slovenske mladine zaščitniku — Slovenski višji gimnaziji; 33. Tužna domovina blagemu sinu — dr. Dominiku in dr. Radey; 34. gospa Tereza Šumanova položila je veliki šopek v podobi križa s trakom; 35. Neupoglivenemu boritelju za pravice naroda — Postojinska Čitalnica; 36. Telovadno društvo „Sokol“ (Ljubljanski); 37. Svojemu nepozabljivemu — Čitalnica (Ljubljanska); 38. Bratu Slovinci — Klub český v radě říšské; 39. Tržaški prijatelj; 40. Neustrašljivemu rodoljubu — Mariborska Čitalnica; 41. Uzornemu duhovniku — narodnemu boritelju — Ljubljanski bogoslovci; Duhovništvo Ptuja in okolice. Venci so bili vsi krasni, jeden je bil lepši od drugega, najlepša pa sta menda bila pod št. 38. in 20. navedena vanca.

(Smrt Božidara Raiča) je globoko užalostila srca jugoslovanske, osobito pa naše slovenske mladine. Piše nam o tem prijatelj z Dunaja 7. t. m.: „Na potu od Stritarjeve slavnosti reče mi prijatelj Dobroslav, ognjevit Hrvat: „Znaš, lepo, kako lepo je bilo, a jednega sem pogrešal.“ Pogovor je nama bil o sijajnosti večera in o možnih besedah, ki smo jih čuli. Vpršam ga torej, koga je pogrešal. Odgovori: „Boga mi, Božidara Raiča ni bilo! Da je bil i on, kako bi vesel bil in kako bi govoril! Žal, da ga ni bilo!“ Pritrdil sem mu in spominjala sva se, kako je plapolal rodoljubni čut pri dveh prilikah iz Božidara Raiča. Drugi dan nas je bilo več vkupe zbranih in govorili smo o posameznostih lepega večera, s katerim se po pravici ponašajo Dunajski Slovenci. In zopet se jeden oglasiter obžaluje, da ga ni bilo na slavnosti — Božidara Raiča. Komu se bi moglo sanjati, da nič več ne bije njegovo srce, da je mrzlo truplo — goreči Slovenc in Slovan? Mi smo se včeraj veselili, da je ozdravel, Vi pa ste v Ljubljani v istem času ga v rakev pokladali! Nam je dalje živel, ko Vam! Ko je pa došla vest, da je izdihnil, se ni le nam Slovencem srce napolnilo s tugo, nego tudi vsej ostalej jugoslovanskej mladini. Kateri dijak ga ni poznal, kateri ga ni imel v svojem senci. Mladina ima svoje uzore, četudi jih ne vidi v obraz. Raič se je svetil kot uzor južnega Slovana, bil zato sloveč v krogih mladine jugoslovanske, predno je še prišel na Dunaj. Ko pa se je 1884. leta prikazal na Preširnovem večeru in potem z orjaškim glasom odkril znano svoje prepričanje o jugoslovanski bodočnosti, od tedaj je prijatelju mladine bila tudi mladina ljubeča prijateljica. Od tedaj smo videli, da so se zlasti Slovenci in Hrvatje zbirali okoli njega, če je bilo kolikaj prilike. Kakor patrijarh je sedel mej njimi z neprestanim smehljanjem, z izrazom srčnega veselja, na ljubeznivem obrazu. Ali je „Slovenija“ ali je „Zvonomir“ priredil slavnost, prvo je bilo vprašanje: ali je došel tudi Raič? Letos marca meseca na Preradovičevi slavnosti obžalovali so hrvatski „Zvonimirci“ iskreno, da Raič ni ostal tudi pri zabavnem delu, kadar bi ga bilo mogoče čuti; verjeli smo mu, da mora v postelj, ker je bolan. Zadnjič, — kdo bi mislil, da res tudi poslednjič — imeli smo ga mej sabo na dr. Murkovem večeru. Razplamtil se je v dveh govorih in pripravil mladino do vrhunca naydušenosti za slovensko stvar. Parkrat so ga dijaki dvignili in nesli po sobi. Pozno v noč je tedaj ostal mej nami, tožč o položaji Slovencev in o mlačnosti, s katero se slovenska stvar zastopa v državnem zboru. Veliko je bilo zanimanje

za njegov govor v državnej zbornici. Slovenski in hrvatski dijaki so tekli v zbornico, da bi vendar jedenkrat čuli, kako se govor — brez figovega presa pred ustmi. Ko je bil zbolel, bilo je v jugoslovanski mladeži edno povpraševanje, kako je z njim in splošno je bilo veselje, ko je pred nekimi dnevi „Slovenski Narod“ priobčil vest, da je že zopet v javnost stopil. Radostni smo si obetali vši, da še dobimo v svojo sredo svojega Božidara Raiča. Ali trpka usoda je tudi tu Slovencem trpko odločila! Ne bo ga več nazaj ljubeznivega moža z mehkim srcem in trdno narodno voljo, pravega poštenejaka, orjaškega značajnika! Zakaj je bil tako kratko mej nami? Zakaj slovenski narod pošle na Dunaj tako redko moža, v katerega bi se slovenska mladina lehko tako ozirala, kakor v Božidara Raiča? Uzor je ugasnil slovenskej in hrvatskej mladini! Ali, ako sodimo po utisu, ki je navstal nam v srič po smrti Božidara Raiča, — spomin nanj bode dolgotrajen in s spominom bode dolgo trajal tudi uzor. Večnaja mu pamjet!“

— (V Trst) pripeljal se je včeraj princ Viktor Bonaparte pod imenom „Comte de Epiaux“. Princ baje namerava kupiti vilo kralja Murata pris Andreji.

— (Iz Metlike) 6. junija. Pri nas je tako suša da Privrščani že vodo iz Metlike vozijo. Včeraj smo imeli groma, bliska in treska dosti, dežja pa ni kapljice ne, pač pa je toča nekaj vinske gore potokla.

— (Na včerajšnji mesečni somenj) postavilo se je 965 glav živine in sicer: 296 konj, 278 volov, 298 krav in 93 telet. Kupčija bila je še precej živahna, posebno na semnjišči za govejo živino, kjer se je tudi prodalo veliko lepih krav. Ker imajo ljudje malo krme, zato je cena goveji živini znatno padla.

— (Razpisano) je mesto dirigenta na moški kaznilnici v Ljubljani (na Gradu) v IX. dijetnem razredu. Prošnje do 29. junija t. l. — Dalje je razpisana služba 2. učitelja na dvorazrednici na Rakiku. Plača 400 gld. in stanovanje. Prošnje do 9. julija t. l.

Slavnemu uredništvu „Slovenskega Naroda“

v Ljubljani.

Slavno uredništvo pozivlje se na podlagi §. 19 tiskovne postave z dne 17. decembra 1862 št. 6 drž. z. z leta 1863, da k članku „Slavnost v senci bajonetov“, priobčenemu v št. 126. „Slovenskega Naroda“ z dne 4. junija 1886. sprejme ta-le popravek.

1. Ni res, da je „jeden policajev začel z golo sablo razganjati ljudij“. Stražnik potegnil je sablo le, da bi ustavil naval ljudstva proti patrolji, katera je nekoga aretirala.

2. Res je zahtevalo se, da se mora čitalnična gostilna zapreti. Ali ta zahteva ni bila naperjena proti gostom, kateri so „idilično mirno sedeli ondu na vrtu“, ampak proti onim ljudem, kateri so razgrajali v gostilnični veži.

3. Ni res, da so „žendarmi in policaji okoli 90 osob prijeli, od katerih jih je še danes“ — t. j. 4. junija — „35 v zaporu“.

Prijetih je bilo vsega ukup 15 osob. Od teh izpustilo se jih je osem takoj iz zapora, ostalih sedem pa drugo jutro, t. j. v jutro 4. junija.

Mestni magistrat ljubljanski

5. junija 1886.

Župan: Grasselli.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Zagreb 8. junija. S vama i mi oplačujemo vrloga Raiča. Njegove ideje, bratsko sjedenjenje bilo nam uvrek na pameti. Lahka mu slovenska zemljica!

Akademički gradjani.

Karlovec 9. junija. Bridke žalosti presunjeni izražamo Vam globoko sočutje nad neizmerno zgubo, katera je zadela Vas in ves slovenski narod. Spominu neprežaljenega pokojnika nevenljiva Slava!

Direktor Lipež, Trstenjak, Profesor Steklasa, Podgoršek, Vamberger.

Celje 8. junija. Čutimo globoko z Vami britko izgubo, ki je zadela slovenski narod vsled smrti najplemenitejšega in neustrašljivega rodoljuba ter našega častnega člana Božidara Raiča. Večna slava njegovemu spominu.

Celjska čitalnica.

Trst 8. junija. Najsrečnejše sožaljenje izraža na izgubi neustrašnega boritelja za svete naše pravice. Slava njegovemu spominu!

Politično društvo Edinost.

Trst 8. junija. Gorko sočutje Vam izražam ob izgubi našega nenadomestljivega Božidara Glaser.

Velikovec 9. junija. Odločnemu Slovanu, jeklenemu značaju, prvoboritelju za narodne pravice, neumorno delavnemu Raiču: večen spomin! V imenu Podojunske Slovencev.

Dr. Messer, Hočvar.

Mozirje 8. junija. O priliki 29. rednega zборa okrajnega zastopa gornjegradskega došla nam je tužna vest o smrti Božidara Raiča. Zaradi ove britke izgube naznanja svojo srčno sočutje

Gornjegradsko okrajno zastopništvo. Goričar.

Vransko 9. junija. Tužno gleda z višine na prezgodno gomilo naše dike Božidara Raiča Savinjski Sokol.

Vransko 9. junija. V britki tugi žalujemo Posavijčani za prvoboriteljem Božidaram Raičem. Vranska čitalnica.

Velenje 9. junija. Najglobejše sožaljenje na dičnega Raiča izgubi, vsled katere plaka vsako slovensko srce. Ježovnik.

Bruselj 9. junija. Konečni izid volitve: Nova zbornica šteje 97 katolikov, 41 liberalcev.

London 9. junija. Kakor se čuje iz dobrih virov, sklenil je kabinet, kraljici predlagati, da se parlament razpusti. Odgovor kraljice pričakuje se danes zvečer. Nekateri ministri bili so za to, da kabinet odstopi in tako navali na Hartingtona odgovornost za politiko proti Irski. A Gladstone izjavil se je za razpust in ministri pridružili so se naposled njegovemu mnenju.

Catania 8. junija. Bruhanje Etne ponehalo. Lava se je ustavila, predno je prišla v sredino mesta Nicolosi. Jutri odide vojaški kordon in prebivalci se bodo povrnili.

Zahvala.

Kakor že lani, je tudi letos slavno društvo „Narodna šola“ za malo znesek darovala naši šoli mnogo različnega šolskega blagga. Za te obilne darove se v imenu zelo uboge mladine niže podpisani presrečno zahvaljuje.

V Križih pri Tržiči, 4. junija 1886.

Josip Ažman, šolski vodja.

Umrlji so v Ljubljani:

2. junija: Alojzija Trojanovič, zasebnica, 75 let, Glešalične ulice št. 1, za plučnico. — Martin Zevnik, zidar, 35 let, Ulice na grad št. 12, za jetiko. — Alojzija Gotlob, profesorjeva vdova, 77 let, Valvazorjev trg št. 2, za rakom v želodcu.

3. junija: Ivana Cirar, zidarjeva hči, 12 let, Poljanska cesta št. 12, za jetiko. — Anton Polak, hišnega posestnika sin, 6 ur, Dunajska cesta št. 19, za slabostjo.

4. junija: Leopold Pengov, gostao, 25 let, Sv. Florijana ulice št. 9, za jetiko. — Liza Štibil, zasebnica, 72 let, Kladezne ulice št. 16, za vodenico. — Avgust Sličer, sin trgovca, 2 meseca, Dunajska cesta št. 13, za vnetjem sapsnika.

5. junija: Urša Šventner, črevljarjeva vdova, 60 let, Krakovske ulice št. 16, za mrtvodom.

6. junija: Božidar Raič, župnik itd., 59 let, Tržaška cesta št. 5, za otrpenjem srca.

V deželnej bolnici:

30. junija: Friderik Bezlaj, zvonarski učenec, 16 let, za jetiko. — Janez Blejic, delavec, 29 let, za srčno napako.

2. junija: Matevž Kralič, delavec, 21 let, za vnanjo poškodbo. — Lorenc Sitar, črevljar, 32 let, za plevritičnim eksudatom. — Fran Klemenčič, gostač, 64 let, za starostjo.

— Josip Čepelnik, črevljar, 43 let, za edmom v možanjih.

Meteorologično poročilo.

Dan	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Močina v mm.
7. junija	7. zjutraj	731-59 mm.	15-4°C	sl. svz.	d. jas.	
	2. pop.	731 08 mm.	22-2°C	z. jz.	d. jas.	3-10 mm.
8. junija	9. zvečer	730-29 mm.	17-2°C	sl. zah.	obl.	

Srednja temperatura 18-3°, za 0-2° nad normalom.

Tržne cene v Ljubljani dné 9. junija t. l.

	gl. kr.
Pšenica, hktl.	6 82
Rež,	5 20
Ječmen,	4 87
Oves,	3 09
Ajda,	3 90
Proso,	4 87
Koruz,	4 87
Krompir,	3 39
Leča,	10
Grab,	12
Fizol,	11
Maslo, kgr.	1
Mast,	66
Speh frišen,	66
Špeh povojen, kgr.	64
Surovo maslo,	0
Jajce, jedno	2
Mleko, liter	8
Goveje meso, kgr.	

Dunajska borza

dné 9. junija t. l.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Papirna renta	85	gld. 20	kr.
Srebrna renta	85	" 75	"
Zlata renta	116	" 80	"
5 ^o marcna renta	101	" 95	"
Akeje narodne banke	881	"	"
Kreditne akcije	282	" 50	"
London	126	" 30	"
Srebro	"	"	"
Napol.	10	" 01	"
C. kr. cekini	5	" 93	"
Nemške marke	61	" 90	"
4 ^o državne srečke iz l. 1854	250	gld. 129	" 30
Državne srečke iz l. 1864	100	gld. 168	" 50
Ogrska zlata renta 4 ^o	106	" 55	"
Ogrska papirna rents 5 ^o	95	" 05	"
5 ^o štajerske zemljije obvez. oblig.	105	" 20	"
Dunava reg. srečke 5 ^o	100	gld. 116	" 75
Zemlj. obč. avstr. 4 ^o zlati zast. listi	125	" 90	"
Prior. oblig. Elizabetine zapad. železnice	120	"	"

Zahvala.

Naš neustrašljivi in nenadomestljivi zagovornik gospod

RAIĆ BOŽIDAR

nas je zapestil. Tem povodom skaalo se je tako ljubezni in spoštovanju; izražala so se sočutja na vse mogoče načine. Za vse to izrekamo najsrneješo in najtoplejšo zahvalo. Zahvala za mnogobrojne vence! Osobito presrena zahvala štirskim rodoljubom, ki so se udeležili tako mnogobrojno pogreba, zahvala ljubljanskim pevcom čitalniškim in „Slavcu“ za njihovo izborno petje, in ljubljanskemu „Sokolu“ za udeležbo in nošnjo vencev; zahvala vsem drugim društvom pa tudi vsemu drugemu čest. občinstvu za toli mnogobrojno udeležbo!

V Ljubljani, 9 junija 1886.

(425)

Tužna rodbina.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.